7/2875

514

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.017/03384 06.12.2000

KONU: Soru önergesi hakkında

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ : 20/11/2000 tarihli ve KAN. KAR. MD.
A.01.0.GNS.0.10.00.02.-7/2875-7298/18412 sayılı yazımız.

Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın Sayın Başbakana tevcih ettiği ve Sayın Başbakanın koordinatörlüğümde cevap verilmesini tensip ettiği yazılı soru önergesine ilişkin olarak hazırlanan ve Sayın Milletvekiline gönderilen cevap metninin örneği ektedir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Abdulhamit Mehmet ÇAY
Devlet Bakanı

Dışişleri Bakanlığına bağlı olarak kurulmuş olan TİKA 28.05.2000 tarihinde Başbakanlığa bağlanmıştır. 1990'lı yıllarda kurulan hükümetlerin bünyesinde Türk dünyasından sorumlu Devlet Bakanlığı bulunmasına ve faaliyet alanı ilgili Bakanlıkla birebir örtüşmesine rağmen TİKA'nın Dışişleri Bakanlığı bünyesinde bulunması bölgeyle ilgili faaliyetlerde eşgüdüm eksikliğine neden olmakta ve hem ilgili Devlet Bakanlığının hem de TİKA'nın çalışmalarından en etkin sonucun alınmasına engel olmaktaydı. Bu düzenleme ile TİKA'nın Başbakanlığa ve ilgili Devlet Bakanlığına bağlanması suretiyle hem ilgili Devlet Bakanlığının faaliyetleri ile eşgüdüm sağlanmış hemde aynı konuda farklı ve bazen çelişkili uygulamaların asgariye indirilmesi sağlanmıştır.

Ayrıca TİKA'nın kuruluşu ile ilgili 480 sayılı KHK'nin "amaç" başlıklı birinci maddesi ile "görevler" başlıklı ikinci maddesi incelendiğinde bu kuruluşun pek çok kamu kurum ve kuruluşu arasında bir koordinasyon yapma yükümlülüğünün olduğu görülmektedir. Takdir edileceği üzere Türk bürokrasi geleneğinde koordinasyon gerektiren konular Başbakanlığa bağlı kurumlar eliyle yürütülmektedir. Esasen TİKA'nın dış politikada belirleyici değil, belirlenen politikaları projeler yoluyla uygulayan ve koordine eden bir kuruluş olması sebebiyle Dışişleri Bakanlığı yerine Başbakanlığa bağlı olması Türk Kamu yönetimi sistemine de uygundur. Aynı kaygılarla son dönemde kurulan Avrupa Birliği Genel Sekreterliği de Başbakanlığa bağlı olarak kurulmuştur.

"Amaç
Madde 1- Bu Kanun Hükmünde Kararname' nin amacı, başta Türk dilinin konuşulduğu Cumhuriyetler ve Türkiye'ye komşu olmak üzere, gelişme yolundaki ülkelerin kalkınmalarına yardımcı olmak, bu ülkelerle ekonomik, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarındaki işbirliğini projeler ve programlar aracılığıyla geliştirmek, bu yoldan, gelişme yolundaki ülkelere yapılacak yardımlarla ilgili işlemleri yürütmek üzere, Dışişleri Bakanlığı'na bağlı ve tüzel kişiliği haiz Ekonomik, Kültürel, Eğitim ve Teknik İşbirliği Başkanlığı kurulmasına, teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir"

Görevler
Madde 2- Ekonomik, Kültürel, Eğitim ve Teknik İşbirliği Başkanlığı'nın görevleri şunlardır:

a) Gelişme yolundaki ülkelerle ekonomik, ticari, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim işbirliğini, bu ülkelerin kalkınmalarına katkıda bulunacak projeler bazında geliştirmek;
b) Gelişme yolundaki ülkelerin kalkınma hedefleri ve ihtiyaçlarını da gözönüne alarak ekonomik, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim işbirliği ve yardım konularını belirlemek ve bu amaçla gerekli proje ve programları hazırlamak veya özel kuruluşlara hazırlatmak.
c) Gelişme yolundaki ülkelerin bağımsız devlet yapılarının geliştirilmesi mevzuatın hazırlanması, kamu görevlilerinin yetiştirilmesi, serbest piyasa ekonomisine geçiş sürecinde bankacılık, sigorta, dış ticaret, bütçe ve vergi sistemi gibi alanlarda ihtiyaç duyacakları yardımları sağlamak, bu ülkelere uzmanlar gönderilmesi, bu ülkelerden gelecek eleman ve öğrencilerin eğitim ve staj görmesi, bu kişilere burs tahsis edilmesi amacıyla gerekli düzenlemeleri ve koordinasyonu yapmak;
d) Eğitim ve kültür alanlarındaki işbirliği programlarının, yurtdışında, Türk Kültür Merkezleri aracılığıyla yürütülmesi için gerekli düzenlemeleri yapmak."

7/2875
516

TİKA'nın Başbakanlığa bağlanması herhangi bir siyasal baskı altında kalmasını gerektirmediği gibi işlevlerinin beklenildiği gibi artırarak devam ettirmesini de sağlamıştır. Bu süre içerisinde TİKA geçmişten gelen projelerin tamamını yürüttüğü gibi bir çok yeni çalışmalara da başlamış ve halen devam ettirmektedir.

Ayrıca belirtilmesi gereken bir nokta TİKA'nın Dışişleri Bakanlığından ayrılarak Başbakanlığa bağlanması uyguladığı politikanın değişmesini gerektirmediği gibi Dışişleri Bakanlığı ile yakın bir işbirliği ve dayanışma içerisinde çalıştığımızı belirtmekten memmunluk duyarım.